

КРИТЕРІЙ ВАЛІДНОСТІ ТЕСТУ: СУТНІСТЬ І ЗАСТОСУВАННЯ В МЕДИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ

Штофель Д.Х., Лаугс О.Л., Космач Л.В., Белзецький Р.С.

Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Поняття валідність – важлива характеристика при оцінюванні якості тестової психологічної методики, які широко застосовуються при вирішенні наукових, практичних і соціальних завдань в медицині. В цілому, вона визначає, на скільки результати тесту відображають те, що цей тест покликаний оцінювати, іншими словами, це міра відповідності методики дослідження поставленим задачам.

В роботі на основі кількох існуючих підходів до класифікації валідності тестових методик для задач медицини і психології розроблена узагальнена формалізована класифікація, що дозволяє уникнути плутанини і непорозумінь, пов'язаних з тим, що під терміном валідність розуміються дещо відмінні поняття.

Розглянуті методи визначення валідності, яка на практиці переважно встановлюється шляхом якісного оцінювання, як правило, із залученням компетентних експертів, та методи обробки результатів.

Кількісні способи визначення валідності представлені методами, побудованими на основі кореляційного аналізу та факторного аналізу. У випадку, коли для визначення валідності використовується факторний аналіз з метою визначення факторних навантажень і факторного складу результатів тесту, говорять про факторну валідність. При використанні кореляційного аналізу розрізняють консенсусну та емпіричну валідність, які відрізняються способом одержання другого ряду оцінок. Цей ряд може бути одержаний експертним шляхом (для консенсусної валідності) та взятий з відомих джерел або отриманий за допомогою відомої працездатної, валідної методики. Першим рядом оцінок є результати тестування за тестовою методикою, яка оцінюється.

Різноманітність основних форм валідності та підходів до її визначення означає, що говорити про валідність тесту можна, лише визначаючи, про яку саме валідність йдеться. В роботі також розв'язується питання про співвідношення різних форм валідності, що важливо враховувати на практиці, оскільки валідність, у сукупності з надійністю, є основним показником якості тестових методик.

Розроблена методологія визначення змістовної валідності тесту для психодіагностичного відбору персоналу включає ряд таких обов'язкових кроків:

- а) розробити технологічну матрицю відповідно до цільового завдання;
- б) провести ретельну експертизу одержаної матриці;
- в) скласти тестові завдання у відповідності з технологічною матрицею;
- г) одержати експертні або розрахункові підтвердження на відповідність тестових завдань технологічній матриці;
- д) зазначити інформацію про всю проведену роботу в специфікації тестової методики або в інструкції для керівника тестування.